

TÜBİTAK

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

ULUSLARARASI FIRSATLAR İKİLİ VE ÇOK TARAFLI İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI

**ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ DAİRE BAŞKANLIĞI
İKİLİ VE ÇOKLU İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ**

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb>
uidb@tubitak.gov.tr

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
İKİLİ İŞBİRLİĞİ	4
COST (European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research - Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği)	8
ESF (European Science Foundation - Avrupa Bilim Vakfı)	12
NATO (North Atlantic Treaty Organization - Kuzey Atlantik Paktı Teşkilatı)	16
EMBO/EMBC (European Molecular Biology Organisation / Conference - Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü/Konferansı)	21
ICGEB (International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology - Uluslararası Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Araştırma Merkezi)	22
ICSU (International Council for Science - Uluslararası Bilim Konseyi)	24
KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü)	26

GİRİŞ

TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı (UIDB) İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü (İÇİM), ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği programlarının yürütülmesinden sorumludur. Bu kapsamda;

A. İkili İşbirliği

Bilimsel ve teknoloji alanında çeşitli ülkelerle hükümetlerarası ya da kurumlararası düzeyde imzalanan ikili bilimsel ve teknolojik işbirliği anlaşmaları çerçevesinde, ortak araştırma projeleri desteklenmekte ve izlenmekte, ortak bilimsel toplantılar, uzman değişimi, çalışma ziyaretleri v.b. etkinliklere maddi destek sağlanmaktadır.

TÜBİTAK ayrıca, bilim ve teknoloji alanındaki hükümetlerarası toplantılarda ve bunların sonucunda ortaya çıkacak dökümanların oluşturulmasında görev almaktadır.

B. Çok Taraflı (Uluslararası / Bölgesel Kuruluşlarla) İşbirliği

Ülkemiz COST (European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research - Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği), ESA (European Space Agency - Avrupa Uzay Ajansı, ESF (European Science Foundation - Avrupa Bilim Vakfı) ve EMBC (European Molecular Biology Conference - Avrupa Moleküler Biyoloji Konferansı) gibi çeşitli Avrupa araştırma programlarının; KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği) gibi bölgesel örgütlerin ve NATO (North Atlantic Treaty Organisation), OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development), UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation) v.b. uluslararası kuruluşların faaliyetlerine aktif olarak katılmaktadır. Türk bilim insanlarının söz konusu kuruluşlar tarafından organize edilen ilgili etkinliklere katılımı TÜBİTAK tarafından desteklenmekte ve izlenmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı

İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü

Tunus Cad. No: 80 Kavaklıdere 06100 Ankara

Tel: (0312) 427 50 39 Faks: (0312) 427 74 83

Web: <http://www.tubitak.gov.tr/uidb>

e-posta: uidb@tubitak.gov.tr

İKİLİ İŞBİRLİĞİ

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/ikili>

İkili İşbirliği Kapsamında Ortak Proje Destekleme Programları

Programın Amacı: Ortak projelerin desteklenmesi.

Kimler Projede Yer Alabilir ?

A. Proje Yürütücüsü, Araştırmacı ve Danışmanlar

Proje ekibinde yer alacak yürütücü, araştırmacı veya danışmanların;

- Üniversite personeli olmaları durumunda, doktora/tıpta uzmanlık derecesine sahip olmaları gerekmektedir.
- Kamu kuruluşları veya özel kuruluşlarda çalışmaları durumunda, en az dört yıllık üniversite lisans eğitimi almış olmaları yeterlidir.

B. Bursiyerler

- Türkiye’de kurulu yüksek öğretim kurumlarında lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) eğitimlerine devam etmekte olan “öğrenciler” veya öğrenci statüsündeki “Araştırma Görevlileri” bursiyer olarak; doktoralı olup herhangi bir kurum / işyerinde çalışmayan kişiler ise doktora sonrası bursiyer olarak proje ekibinde yer alabilirler.
- TÜBİTAK - BİDEB bursu alanlar; projeden burs almamak koşuluyla proje ekibinde bursiyer statüsünde yer alabilirler. TÜBİTAK’ın desteklediği herhangi bir projeden burs alanlar ise ikinci bir projede bursiyer olarak görev alamazlar.

Kimler Proje Yürütücüsü Olamaz ?

Rektör, Rektör Yardımcısı, Dekan, Enstitü veya Yüksekokul Müdürü, Meslek Yüksekokulu Müdürü, Başhekim, Genel Sekreter, Genel Müdür veya Daire Başkanı, TÜBİTAK’ta görevli olan Grup Yürütme Komitesi ve Danışma Kurulu üyeleri, başvuru sırasında görevlerinin devam etmesi durumunda proje yürütücüsü olarak görev alamazlar. Ancak en fazla iki projede araştırmacı olabilirler.

Ortak Proje Önerme ve Destekleme Koşulları

- Ortak araştırma projesi önermek isteyen Türk bilim insanlarının, projeyi birlikte gerçekleştirecekleri ikili anlaşma imzalanan ülkenin araştırma kuruluşunda çalışan bilim insanları ile "proje ortağı" olarak anlaşmaları gerekmektedir.
- Türkiye'deki proje ortaklarının TÜBİTAK'tan temin edecekleri proje öneri formunu (<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/ikili>) doldurarak incelenmek üzere TÜBİTAK'a, yabancı proje ortaklarının ise kendi ülkelerindeki ilgili kuruluştan temin edecekleri proje öneri formunu doldurarak ilgili kuruluşa teslim etmeleri gerekmektedir. Tek taraflı başvurular kabul edilmemektedir.
- TÜBİTAK ve karşı kuruluş kendilerine iletilen proje önerilerini kendi iç prosedürlerine göre incelemekte ve değerlendirmektedir. Değerlendirme, bilimsel yeterlilik esasına göre yapılmaktadır. Her iki kuruluş incelenen proje önerileri hakkındaki kararlarını birbirlerine bildirmekte, iki tarafça da uygun bulunan projeler desteklenmektedir.
- Projeler bilim insanı ve bilgi değişimi yoluyla uygulanmaktadır. Bu nedenle, proje kapsamında karşılıklı talep edilen araştırmacı değişimi süre ve sayısının proje öneri formunda ayrıntılı ve gerekçeli olarak belirtilmesi gerekmektedir.
- Projeler kapsamında yapılacak bilim insanı değişimlerinde, ilgili anlaşmada aksi bir durum belirtilmediği takdirde, Kabul Eden Taraf konaklama ve yeme-içme masraflarını üstlenmekte, Gönderen Taraf ise uluslararası seyahat masraflarını karşılamaktadır.
- TÜBİTAK ikili işbirliği projelerinde, yurtdışı seyahat desteğinin yanı sıra Türk tarafına talep edilmesi durumunda ayrıca araştırma desteği de verilebilmektedir. 2008 yılı için, Araştırma projeleri destek üst limiti (Burs dahil, Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ) ve Kurum hissesi hariç) yıllık 120.000 YTL'dir. İstenen yıllık destek miktarı bu tutarı geçemez. Makine-teçhizat taleplerinin toplam bütçe ile dengeli olması gözetilir. Altyapı oluşturmaya yönelik olan projeler desteklenmez.

Nereye ve Nasıl Başvurulabilir ?

Başvuru formunda istenilen tüm bilgi ve belgeler **eksiksiz** olarak hazırlandıktan sonra, 2 basılı kopya ve 1 adet CD ile **TÜBİTAK İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü**'ne kargo veya posta yolu ile başvuru yapılabilir. Elden yapılacak proje başvurularının da, **TÜBİTAK İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü**'ne yapılması gerekmektedir.

Basılı kopya; her sayfasının sağ alt köşesi yürütücü tarafından paraflanmış, ciltsiz, spiralsiz, dağılmayacak şekilde zibalanmış olmalıdır. Başvurular değerlendirilirken CD'lerin içinde yer alan bilgiler kullanıldığından, CD kopyasının basılı proje önerisinde yer alan tüm dokümanları bire bir içermesi gerekmektedir. Başvuru formu ve özgeçmişler bir dosya halinde, proforma faturalar ayrı ayrı dosyalar

halinde, MS OFFICE veya OPENOFFICE formatında hazırlanmalı ve 7 MB'ı geçmemelidir. Proforma faturalar tarayıcıdan geçirilerek CD'ye kopyalanmalıdır.

İstenilen bilgi ve belgelerin tamamını içermeyen ve/veya formata uygun olmayan başvurular işleme alınmayarak başvuru sahibine iade edilecektir.

Başvuru Adresi

TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı
İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü
Tunus Cad. No: 80 06100 Kavaklıdere-Ankara
Tel : 0-312 427 50 39
Faks: 0-312-427 74 83
E-posta: uidb@tubitak.gov.tr

İkili İşbirliği kapsamında Uzman Değişimi Programı

Bazı ikili işbirliği anlaşmaları kapsamında, ortak proje hazırlama veya bir toplantıya katılma amacıyla kısa süreli (en fazla 10 gün) uzman değişimine destek verilmektedir. İlgili anlaşmada aksi bir durum belirtilmediği takdirde, Gönderen Taraf uluslararası yol masraflarını, Kabul Eden Taraf yaşam masraflarını karşılamaktadır.

Yurt dışına gidecek Türk araştırmacıların 2531 kodlu Programın açıklamalarında yer alan Form 1'i (<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/ikili>) doldurarak ziyaret tarihinden en az 2 ay önce TÜBİTAK İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü'ne başvurmaları gerekmektedir. Dilekçelerine kendi özgeçmiş ve yayın listesinin, ziyaret edilecek yabancı araştırmacının özgeçmiş ve yayın listesinin, ziyaret edecekleri kuruluşun davet yazısının ve ayrıntılı araştırma planının eklenmesi gerekmektedir. TÜBİTAK tarafından desteklenmesi uygun bulunan kişilerin başvuruları karşı kuruluşu bildirilmekte, karşı kuruluş tarafından da uygun bulunduğu takdirde seyahat desteklenmektedir.

Yurt dışından bilim insanı davet etmek isteyen Türk araştırmacıların 2531 kodlu Programın açıklamalarında yer alan Form 2'yi (<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/ikili>) doldurarak ziyaret tarihinden en az 2 ay önce TÜBİTAK İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü'ne başvurmaları gerekmektedir. Dilekçelerine kendi özgeçmiş ve yayın listesinin, davet edilen yabancı araştırmacının özgeçmiş ve yayın listesinin ve ayrıntılı araştırma planının eklenmesi gerekmektedir. Başvurunun değerlendirilebilmesi için karşı kuruluşun da bu kapsamda TÜBİTAK'a başvuruda bulunulması gerekmektedir.

İkili İşbirliği Çerçevesinde Ortak Proje/Uzman Değişimi Gerçekleştirilen Ülkeler/Kuruluşlar

ÜLKE / KURULUŞ	Program Kodu	ORTAK PROJE Son Başvuru Tarihi	UZMAN DEĞİŞİMİ
ABD/Ulusal Bilim Vakfı (NSF)	2501	NSF'in proje son başvuru tarihleri alana göre değişmektedir. TÜBİTAK'a yapılacak başvuruların NSF ile eşzamanlı olması gerekmektedir.	
BELARUS/Belarus Bilimler Akademisi	2503	Her yıl 15 Nisan	
BULGARİSTAN/Bulgaristan Bilimler Akademisi (BAS)	2502	Sürekli açık	✓
FEDERAL ALMANYA/Alman Araştırmalar Konseyi (DFG)	2507	Sürekli açık	
FEDERAL ALMANYA/Eğitim ve Araştırma Bakanlığı (BMBF)	2525	Sürekli açık	✓
FRANSA/Bosphorus	2509	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2009 yılında açılacaktır.	
FRANSA/CNRS	2505	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2008 yılında açılacaktır.	
HİNDİSTAN/CSIR	2506	Sürekli açık	
İTALYA/CNR	2504	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2009 yılında açılacaktır.	
İTALYA/Dışişleri Bakanlığı	2514	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2009 yılında açılacaktır.	
KORE CUMHURİYETİ/KRF	2523	Her yıl 31 Temmuz	✓
MACARİSTAN/NKTH	2522	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2008 yılında açılacaktır.	✓
MAKEDONYA/Eğitim ve Bilim Bakanlığı	2519	Her yıl 20 Mayıs ve 20 Aralık	
MOĞOLİSTAN/Moğolistan Bilimler Akademisi (MAS)	2526	Sürekli açık	✓
PAKİSTAN/Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MoST)	2529	Her yıl 1 Eylül	✓
ROMANYA/Bilimsel Araştırma Otoritesi (ANCS)	2528	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2009 yılında açılacaktır.	
RUSYA/Rusya Temel Bilimler Araştırma Vakfı (RFBR)	2532	1 Mayıs 2008	
SLOVAKYA/Slovakya Bilimler Akademisi (SAS)	2513	Sürekli açık	✓
SLOVENYA/ARRS	2508	Her yıl 30 Nisan	
TUNUS/SERST	2510	(*) Çağrı tarihi henüz belli değil	
UKRAYNA/Eğitim ve Bilim Bakanlığı	2514	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2009 yılında açılacaktır.	
UKRAYNA/Ulusal Bilimler Akademisi (NASU)	2512	Her yıl 30 Eylül	✓
YUNANİSTAN/GSRT	2520	(*) Bir sonraki başvuru çağırısı 2009 yılında açılacaktır.	
UZMAN DEĞİŞİMİ	2531	Ziyaret tarihinden en az 2 ay önce	

(*) Çağrı tarihleri web sayfasından (<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/ikili>) takip edilmelidir.

COST

(European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research-Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği)

<http://www.cost.esf.org/>

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/cost>

Bilimsel ve teknik araştırma ve geliştirme konularında ülkelerin ulusal düzeyde gerçekleştirdikleri projeler arasında koordinasyonun sağlanması amacıyla oluşturulmuş bir Avrupa araştırma programı olan COST çerçevesinde, Türk bilim insanlarının araştırma projeleri desteklenmektedir. Ülkemizin 1971 yılından bu yana üyesi olduğu COST'un ülkemizdeki bilimsel koordinatörlüğü ve projelerin finansmanı TÜBİTAK tarafından sağlanmaktadır.

COST çerçevesinde gerçekleştirilen aksiyonlar şu alanları kapsamaktadır: Biyomedikal ve Moleküler Biyobilimler, Kimya ve Moleküler Bilimler ve Teknolojiler, Yer Sistem Bilimi ve Çevre Yönetimi, Gıda ve Tarım, Ormanlar, Ürünleri ve Hizmetleri, Bireyler, Toplum, Kültür ve Sağlık, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Malzemeler, Fizik ve Nanobilimler, Ulaştırma ve Şehir Gelişimi.

Program Kodu: 2515

Kimler Projede Yer Alabilir ?

A. Proje Yürütücüsü, Araştırmacı ve Danışmanlar

Proje ekibinde yer alacak yürütücü, araştırmacı veya danışmanların;

- Üniversite personeli olmaları durumunda, doktora/tıpta uzmanlık derecesine sahip olmaları gerekmektedir.
- Kamu kuruluşları veya özel kuruluşlarda çalışmaları durumunda, en az dört yıllık üniversite lisans eğitimi almış olmaları yeterlidir.

B. Bursiyerler

- Türkiye'de kurulu yüksek öğretim kurumlarında lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) eğitimlerine devam etmekte olan "öğrenciler" veya öğrenci statüsündeki "Araştırma Görevlileri" bursiyer olarak; doktoralı olup herhangi bir kurum / işyerinde çalışmayan kişiler ise doktora sonrası bursiyer olarak proje ekibinde yer alabilirler.
- TÜBİTAK - BİDEB bursu alanlar; projeden burs almamak koşuluyla proje ekibinde bursiyer statüsünde yer alabilirler. TÜBİTAK'ın desteklediği herhangi bir projeden burs alanlar ise, ikinci bir projede bursiyer olarak görev alamazlar.

Kimler Proje Yürütücüsü Olamaz?

Rektör, Rektör Yardımcısı, Dekan, Enstitü veya Yüksekokul Müdürü, Meslek Yüksekokulu Müdürü, Başhekim, Genel Sekreter, Genel Müdür veya Daire Başkanı, TÜBİTAK ta görevli olan Grup Yürütme Komitesi ve Danışma Kurulu üyeleri, başvuru sırasında görevlerinin devam etmesi durumunda proje yürütücüsü olarak görev alamazlar. Ancak en fazla iki projede araştırmacı olabilirler.

Proje Önerme ve Destekleme Koşulları

- COST, ulusal kaynaklarla desteklenmiş araştırma projelerinin Avrupa düzeyinde koordinasyonunu sağlamak amacıyla kurulmuştur. Türkiye'nin ülke olarak belirli bir aksiyona katılımı söz konusu aksiyonla ilgili TÜBİTAK tarafından desteklenmiş bir araştırma projesiyle mümkün olmaktadır.
- Ülkemizin katılmadığı ve yürürlükte olan bir COST aksiyonuna sonradan katılmak isteyen ancak söz konusu aksiyonla ilgili TÜBİTAK destekli ve halihazırda yürürlükte projesi olmayan Türk bilim insanlarının projelerini, ilgili COST aksiyonuna ait Ortak Niyet Beyanı (Memorandum of Understanding-MoU) doğrultusunda, aşağıdaki adresten temin edecekleri TÜBİTAK proje öneri formunu doldurarak düzenlemeleri gerekmektedir: <http://www.tubitak.gov.tr/uidb/cost>. COST aksiyonlarının MoU'ları aşağıda belirtilen internet adresinden temin edilebilir: <http://www.cost.esf.org/>
- Proje önerileri desteklenmek üzere kabul edilen kişiler ilgili aksiyonun Yönetim Komitesi'ne (Management Committee-MC) temsilci olarak atanırlar. MC toplantılarına her ülkeden iki kişinin masrafları COST tarafından karşılanarak katılmaları sağlanmaktadır. MC Temsilcisi olmak isteyip de proje önerisi vermeyen araştırmacıların ilgili aksiyon başkanı veya MC üyelerince aksiyona davet/kabul edilmiş/edilecek olması bu süreçten muaf tutulmalarını gerektirmektedir.
- Ülke olarak katıldığımız aksiyonlarda, proje önerisi verip araştırma desteği almak ya da MC temsilcisi olarak atanmak istemeyen kişiler; doğrudan ilgilendikleri aksiyonun yetkilileriyle temasa geçerek COST tarafından uygun bulunması durumunda Çalışma Grupları'nda (Working Group-WG) yer alabilirler. WG toplantılarına her ülkeden iki kişinin masrafları COST tarafından karşılanarak katılmaları sağlanmaktadır.
- Yukarıda belirtilen Mevcut COST aksiyonlarına katılım ile ilgili kurallar haricinde, COST'a yeni aksiyon önerisinde bulunmak isteyen bilim insanlarımız için geçerli kurallar ise şunlardır: COST'un "Yeni COST Aksiyonları Önerileri Açık Çağrısı (COST Open Call for Proposals)" çerçevesinde yeni bir aksiyon önermek isteyen Türk bilim insanları COST'a başvurulmalıdır. Yılda iki defa yapılan çağrının son başvuru zamanına,

başvuru formu ve seçme kriterlerine <http://www.cost.esf.org/opencall> internet adresinden ulaşılabilmektedir. Yeni bir COST aksiyonu önerisi en az beş ülkeden araştırmacıların katılımıyla yapılır. Yeni bir COST aksiyonu önerisinde öneri ortağı konumunda olan Türk bilim insanları COST'a başvururlarken eş zamanlı olarak 1001 kodlu (Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı) proje başvuru formunu doldurarak TÜBİTAK'a da başvurmalıdır. Ancak, TÜBİTAK'a yapılacak proje önerisi, COST'a yapılan aksiyon önerisinin bir tekrarı değil, aksiyonun parçası olacak bilimsel araştırmacının önerisi olmalıdır. Yeni bir COST aksiyonu önerisinde öneri ortağı konumunda olmayıp öneri sahibi ('proposer') olan Türk bilim insanlarının araştırma desteği istemedikleri sürece ayrıca TÜBİTAK projesine başvurması gerekli değildir.

- Aksiyon COST Üst Düzey Temsilciler Komitesi (Committee of Senior Officials-CSO) tarafından onaylandıktan sonra katılmak isteyen ülkelerin ilk bir yıl içinde aksiyonun Ortak Niyet Beyanı'nı imzalamaları gerekmektedir. Ülkemizin bu süreden sonra aksiyona katılımı, aksiyon Yönetim Komitesi'nin onayına bağlı olmaktadır. Bu onayın proje yürütücüsü tarafından MC ile temas edilerek yazılı olarak alınması ve proje önerisi ile birlikte TÜBİTAK'a iletilmesi gerekmektedir. Yürürlükte olan ve süresinin tamamlanmasına 1 yıl kalan aksiyonlara yeni katılım önerilmemektedir.
- Proje önerisinin değerlendirilmesinde, diğer araştırma kuruluşları ile işbirliği ve endüstriyel kuruluşların katılımı önemle göz önünde tutulmaktadır.
- COST projelerine yurtdışı seyahat desteğinin yanı sıra TÜBİTAK tarafından ayrıca araştırma desteği de verilmektedir.

Destek Miktarı

- **2008 yılı için**, Araştırma projeleri destek üst limiti (Burs dahil, Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ) ve Kurum hissesi hariç) yıllık **120.000 YTL**'dir. İstenen yıllık destek miktarı bu tutarı geçemez.
- Makine-teçhizat taleplerinin toplam bütçe ile dengeli olması gözetilir.
- Altyapı oluşturmaya yönelik olan projeler desteklenmez.

Başvuru Tarihi

Katılmak istenen aksiyonun başlangıç ve bitiş tarihlerine göre değişmektedir. (Yurtdışı seyahat desteğinin yanı sıra araştırma desteği de talep edilmesi durumunda, proje önerisinin değerlendirmeye alınması için ilgili TÜBİTAK Araştırma Grubunun panel tarihleri beklenecektir. Panel toplantıları 1001 projelerinin başvuru dönemlerini takiben yapılmaktadır).

Nereye ve Nasıl Başvurulabilir?

Başvuru formunda istenilen tüm bilgi ve belgeler **eksiksiz** olarak hazırlandıktan sonra, 2 basılı kopya ve 1 adet CD ile **TÜBİTAK İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü**'ne kargo veya posta yolu ile başvuru yapılabilir. Elden yapılacak proje başvurularının da, **TÜBİTAK İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü**'ne yapılması gerekmektedir.

Basılı kopya; her sayfasının sağ alt köşesi yürütücü tarafından paraflanmış, ciltsiz, spiralsiz, dağılmayacak şekilde zımbalanmış olmalıdır. Başvurular değerlendirilirken CD'lerin içinde yer alan bilgiler kullanıldığından, CD kopyasının basılı proje önerisinde yer alan tüm dokümanları bire bir içermesi gerekmektedir. Başvuru formu ve özgeçmişler bir dosya halinde, proforma faturalar ayrı ayrı dosyalar halinde, MS OFFICE veya OPENOFFICE formatında hazırlanmalı ve 7 MB'ı geçmemelidir. Proforma faturalar tarayıcıdan geçirilerek CD'ye kopyalanmalıdır.

İstenilen bilgi ve belgelerin tamamını içermeyen ve/veya formata uygun olmayan başvurular işleme alınmayarak başvuru sahibine iade edilecektir.

Başvuru Adresi

TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı
İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü
Tunus Cad. No: 80 06100 Kavaklıdere-Ankara
Tel: 0-312 427 50 39, 0-312-468 53 00/2780
Faks: 0-312-427 74 83
E-posta: uidb@tubitak.gov.tr

ESF

(European Science Foundation - Avrupa Bilim Vakfı)

<http://www.esf.org>

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/esf>

30'a yakın Avrupa üyesi ülkeden 80'e yakın kuruluşun üye olduğu ESF'in amacı; bilim adamlarını ve kuruluşları bir araya getirerek yüksek düzeyde bilimin gelişmesine katkıda bulunmaktır. TÜBİTAK 1977 yılında ESF'e üye olmuştur. TÜBİTAK, ESF'nin aşağıda belirtilen organlarında temsil edilmektedir:

- Kurul (Assembly)
- Yürütme Konseyi (Governing Council)
- Daimi Komiteler (Standing Committees)
  - Life and Environmental Sciences - LESC (Yaşam ve Çevre Bilimleri)
  - European Medical Research Councils - EMRC (Avrupa Tıbbi Araştırma Kurumları)
  - Physical and Engineering Sciences - PESC (Temel ve Mühendislik Bilimleri)
  - Humanities - SCH (Beşeri Bilimler)
  - Social Sciences - SCSS (Sosyal Bilimler)

ESF Programları / Araçları¹

- Research Networking Programmes (Bilimsel Programlar)
<http://www.esf.org/programmes>
- Exploratory Workshops (Araştırma Atölyeleri/Çalışmaları)
<http://www.esf.org/workshops>
- Research Conferences (Araştırma Konferansları)
<http://www.esf.org/conferences>
- Collaborative Research Programmes - EUROCORES (İşbirliğine Yönelik Araştırma Programları)
<http://www.esf.org/eurocores>

Research Networking Programmes (Araştırma Ağları Programları)

Araştırma Ağları Programları, mevcut bilimin sınırlarını genişletmek için ulusal olarak destek verilen araştırma gruplarının başlıca bilimsel ve araştırma altyapı sorunlarına yönelmesini sağlayan bir programdır. Uzun dönemli bu programlar, açık çağrı ve sonrasında uluslararası hakem heyetlerinin değerlendirmesine sürecine tabii olup yüksek kalitede bilimle uğraşmalı ve Avrupa seviyesinde katma değer göstermelidir.

¹ Programlar ile ilgili yapılacak duyurular ESF'in web sitesinden ve Kurumumuzun <http://www.tubitak.gov.tr/uidb/esf> adresinden duyurulacaktır.

Bu programlar için destek miktarı programın aktif olduğu dönem boyunca yıl başına ödenecek katkı payları şeklinde belirlenmekte ve bu programlara ülkemiz araştırmacılarının katılımı için ödenecek katkı payı üye kuruluştan (ülkemizde TÜBİTAK) talep edilmektedir. Diğer bir deyişle, başvurular direk ESF'e yapıldıktan ve ESF tarafından kabul edildikten sonra ESF, ilgili ulusal kurum ve kuruluşlarla irtibata geçmekte ve finansal destek talep etmektedir. Bu talep sonucunda, ulusal kurum ilgili projeyi destekleyip desteklememe kararı vermektedir.

Exploratory Workshops (Araştırma Atölyeleri/Çalışmaları)

ESF her yıl tüm bilimsel alanlarda yaklaşık 50 Araştırma Atölyesi/Çalışması'na destek vermektedir. Bu ufak ve interaktif grup oturumları, bilimde gelişmeye potansiyel etkisi olabilecek yeni alanları keşfetmek için araştırma alanında yeni yönelimlere açılım yapmayı amaçlamaktadır ve alan sınırlaması bulunmamaktadır. 1 ile 3 gün arası süren bu çalıştaylara içlerinde genç, bağımsız araştırmacıların da yer aldığı tüm Avrupa'dan araştırmacılar katılmaktadır. Katılan kişi sayısına göre ufak ölçekli bu çalıştaylar hem konuya odaklanma hem de tüm katılımcıların tartışmalara ve işbirliğini takip edecek planların hazırlanmasına katkılarını sunmaları açısından ideal bir ortam yaratmaktadır. Disiplinler arası konu başlıkları teşvik edilmektedir. Araştırma Atölyeleri/Çalışmaları en fazla 30 kişinin katılabildiği ufak, interaktif ve sonuç odaklı toplantılar olup en fazla 15.000 Avro'ya kadar destek verilmektedir. Başvurular düzenli zaman aralıklarıyla olmamakla beraber yılın değişik zamanlarında açılmaktadır. Başvurular için yukarıda belirtilen ilgili web sayfası takip edilmelidir.

Research Conferences (Araştırma Konferansları)

ESF Araştırma Konferanslarının amacı lider bilim insanları ve genç araştırmacılara araştırma alanında gerçekleşen son gelişmeler üzerinde tartışma şansı vermektedir. Bu Konferanslar Avrupa'da ve Dünyada sinerjik kontaklar yaratılması için bir katalizör görevi görmekte ve prensipte ESF ve ulusal ve uluslararası organizasyonlarla (üniversiteler de dahil) uzun dönemli ortaklıklar oluşturulması yoluyla gelişmektedir. ESF Konferansları Fizik, Biyofizik, Çevre Bilimleri, Biyoloji, Hayvan ve İnsan Bilimleri, Sosyal ve Beşeri Bilimler, Biyomedikal, Küresel Sağlık Ekonomisi, Küresel Çevre Değişiklikleri ve Kimya alanlarını kapsamaktadır. Bunlar dışında kalan alanlar için de görüşmeler halen devam etmektedir. ESF Araştırma Konferansları tüm dünyadan, ister akademik ister sanayiden olsun, bilim insanlarına açıktır. Konferanslar genelde davetli konuşmacılar ve yaklaşık 150 katılımcıyla gerçekleştirilmekte, genelde 4-5 gün sürmekte ve katılımcılardan belli bir katılım ücreti alınmaktadır. Başvurular <http://www.esf.org/conferences> adresinden takip edilebilir.

EUROCORES (European Collaborative Research - İşbirliğine Yönelik Araştırma Programları)

ESF'in faaliyetlerinden birisi olan EUROCORES, ulusal fonlama kurumları (National Funding Agencies) aracılığı ile çok-uluslu ve çok-disiplinli çalışmaları desteklemek amacıyla tasarlanmış bir programdır. EUROCORES her yıl Avrupa'nın öncelikli temalarını belirlemeyi ve bu temalarla ilgili programlar oluşturmayı amaçlamaktadır. EUROCORES programları 3-4 yıl süreli olmaktadır.

Alanlar:

- Medical Sciences (Tıp Bilimleri)
- Humanities (Beşeri Bilimler)
- Social Sciences (Sosyal Bilimler)
- Physics, Materials and Nano Sciences (Fizik, Malzeme ve Nano Bilimler)
- Mathematical, Computing and Engineering Sciences (Matematik, Bilgisayar ve Mühendislik Birimleri)
- Life Sciences (Yaşam Bilimleri)
- Environmental Sciences (Çevre Bilimleri)
- Climate Sciences (İklim Bilimleri)
- Geosciences (Yer Bilimleri)

Temaların belirlenip projelere dönüşmesi 2 aşamada gerçekleşmekte olup, bu iki aşamanın tamamlanması yaklaşık 2 yıllık bir süreyi kapsamaktadır:

I. Aşama - Temaların Belirlenmesi:

EUROCORES'a tema önerisinde bulunmak isteyen Grup en az 4 farklı ülkeden araştırmacı ya da araştırmacı grubu içermek zorundadır. Tema başvuruları doğrudan ESF'e yapılmaktadır (ONLINE Başvuru). Tema önerileri için başvurular Haziran ayına kadar yapılmaktadır.

II. Aşama - Temaların Projelere Dönüşmesi (Outline and Full Proposals):

Bu aşamada, ESF ulusal fonlama kurumları ile temasa geçerek EUROCORES programına katılım konusunda görüş sormakta ve kabul edilen temalara uygun proje taslakları (Outline Proposals & Full proposals) için çağrı yayınlamaktadır. Proje taslağı hazırlayan grup en az 3 farklı ülkeden araştırmacı ya da araştırmacı grubu içermek zorundadır. Ulusal fonlama kurumları (ülkemizde TÜBİTAK), taslakların konularının ya da yürütücülerinin kendi bilim prensiplerine uyup uymadığını kontrol etme hakkına sahiptirler (eligibility) ya da yürütücüler doğrudan kendileri söz konusu kurumlardan onay almak durumundadırlar. ESF'in panel değerlendirmelerinde kabul edilen projeler, destek almak üzere kendi ulusal kurumlarına başvuruda bulunurlar.

Genel Bilgiler

- Alanlar, süreler, başvuru koşulları ve tarihleri her program için değişmekte ve ESF web sitesinde ilgili program duyurusunun açıklamasında veya çağrılarda belirtilmektedir. ESF programlarına başvurular doğrudan ESF'e yapılmaktadır.
- TÜBİTAK'tan destek talep edilmesi durumunda, ESF'e başvuru aşamasında, TÜBİTAK da eş zamanlı olarak bilgilendirilmeli ve başvuru koşulları ve destek miktarları hakkında bilgi alınmalıdır.

Ayrıntılı Bilgi İçin Başvuru Adresi

TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı
İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü
Tunus Cad. No: 80 06100 Kavaklıdere - Ankara
Tel : 0-312 427 50 39, 0-312-468 53 00 / 2775
Faks: 0-312-427 74 83
E-posta: uidb@tubitak.gov.tr

NATO

North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Paktı Teşkilatı)
Barış ve Güvenlik için Bilim - Science For Peace And Security

<http://www.nato.int/science/>
<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/nato>

Barış ve Güvenlik için Bilim (SPS) Komitesi, sivil bilim ve yenilik alanında uygulamalı işbirliğini destekleyen birincil NATO komitesidir. Bu yeni organizasyon, iyi tesis edilmiş prosedürler çerçevesinde sürdürülen projeler yoluyla bilimi toplumla buluşturarak NATO'nun misyonuna katkıda bulunan bir program oluşturmaktadır. Bu organizasyon güvenlik, çevresel sürdürülebilirlik ve partner ülkelerin önceliklerine odaklanmaktadır.

Aşağıda detayları verilmekte olan tüm programlar için son başvuru tarihleri her yıl 1 Mart, 1 Temmuz ve 1 Kasım olarak belirlenmiştir ve tüm programlar için başvurular NATO'ya yapılacaktır. Her bir başvuruya verilecek destek miktarları NATO tarafından başvuru başına ayrı olarak değerlendirilmekte ve kararlaştırılmaktadır.

A. Öncelikli Araştırma Alanlarında İşbirliği Destekleri (Collaborative Grants in Priority Research Topics)

- Bu programın amacı, NATO ve Ortaklık/İşbirliği (Partner) ya da Akdeniz Diyalogu (Mediterranean Dialogue MD) ülkelerinin yeni ve ciddi güvenlik sorunlarını çözmek için bilim adamlarını bir araya getirmektir. Bu çerçevede destek verilecek faaliyet şekilleri aşağıda yer almaktadır:

1 - İleri Araştırma Toplantıları (Advanced Research Workshop - ARW)

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/arw-nfa.htm

- ARW'lerin amacı, yeni önemli konularda mevcut bilgilerin eleştirel değerlendirilmesine katkıda bulunmak; ileride yapılacak araştırmaların yönünü belirlemek ve bilim adamları arasında yakın çalışma koşullarını teşvik etmektir.
- ARW'lerin süresi 2 ila 5 gün arasındadır.
- ARW'lere 20 ila 50 arasında uzman katılabilir.
- ARW'lerin düzenleme masraflarını, başlıca konuşmacıların yol ve yaşam masraflarını karşılamak, diğer katılımcıların yol ve yaşam masraflarına katkıda bulunmak için gerekli ödenek ARW direktörünün kullanımına verilir.

- ARW'ler NATO ülkesinde bir ve Ortaklık/İşbirliği (Partner) ya da Akdeniz Diyalogu ülkesinden bir bilim adamı tarafından yönetilir.
- ARW'ler için destek, sadece Terörizme Karşı Savunma veya Güvenlik için Diğer Tehditlere Karşı Koyma alanlarında "Öncelikli Araştırma Başlıkları"nda ve/veya Ortaklık-ülke önceliklerinde söz konusu olabilmektedir.
- ARW tercihen bir Ortaklık ülkesinde düzenlenmelidir.

2 - İleri Çalışma Okulları (Advanced Study Institutes-ASI)

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/asi-nfa.htm

- ASI'ların amacı, bilim adamları arasında bilimsel bilgilerin yayılmasını, deneyimlerinin duyurulmasını ve mesleki ilişkilerin geliştirilmesini sağlamaktır.
- Önde gelen bilim adamlarına (ASI direktörlerine) özel eğitsel nitelikli ileri toplantılar düzenleme olanağı verilir.
- ASI'lar en az 10 çalışma günü sürmektedir.
- ASI'lara konuşmacı olarak 12 ila 15 kişi katılabilir. İstisnai durumlarda konuşmacı sayısı daha fazla olabilir, ancak 15 araştırmacıdan fazlasına NATO desteği verilmemektedir.
- Doktora üstü düzeyde 60-80 kişi dinleyici (ASI "öğrencisi") olarak çağrılabilir.
- ASI öğrencileri sadece NATO ülkelerinden veya Ortaklık ülkelerinden veya Akdeniz Diyalogu ülkelerinden olmalıdır. Her bir ülke için limit, toplam öğrenci sayısının %25'idir.
- ASI'ların düzenleme masrafları, konuşmacıların yol ve yaşam masraflarının karşılanması ve ASI "öğrenci"lerinin yol ve yaşam masraflarına katkıda bulunmak için gerekli ödenek ASI direktörünün kullanımına verilir.
- ASI'lar NATO ülkesinden bir ve Ortaklık/İşbirliği (Partner) ya da Akdeniz Diyalogu ülkesinden bir bilim adamı tarafından yönetilir.

3 - İşbirliğine Yönelik Bağlantı Desteği (Collaborative Linkage Grants-CLG)

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/clg-nfa.htm

- CLG'lerin amacı yetenekleri ve kaynakları bir araya getirerek bilimsel araştırmaları teşvik etmektir. Bu amaçla NATO ülkeleri ve Ortaklık/İşbirliği (Partner) ya da Akdeniz Diyalogu ülkelerindeki araştırmacılar ya da gruplar (teams) arasında bu yolla işbirliği sağlanır. Destekler 1-2 yıllık olabilir.
- Ortak bir araştırma projesinde çalışmakta olan araştırma gruplarının karşılıklı olarak 5 kişiyi geçmeyen ziyaretleri bu programla karşılanır.
- Destekler genel olarak işbirliği yapan takımların karşılıklı ziyaretlerini karşılamak için verilir. Bu ziyaretler

kısa süreli olmalıdır ve iki aydan daha uzun olmamalıdır.

- Destek miktarları normal şartlarda, bir yıllık işbirliği çerçevesinde iki veya üç bilim adamı için 5000 €'dan başlayıp en çok iki yıllık işbirliği çerçevesinde beş araştırma takımı için 23000 € olabilmektedir.

4 - Barış için Bilim Projesi (Science for Peace - SFP Project)

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/sfp-nfa.htm

- Proje süresi en çok üç yıldır.
- SFP projeleri ortaklık niteliğindedir. NATO ülkeleri ve Akdeniz Diyalogu (Mediterranean Dialogue - MD) ülkeleri arasında ya da NATO ülkeleri ile Ortaklık ülkeleri (Partner countries) arasında yürütülmesi gerekmektedir. Her iki taraftan da birden fazla ülkenin katılması mümkündür.
- Bu projelerde üst ve alt destek limiti olmamasına rağmen, geçmişte NATO her proje için yaklaşık 250.000-300.000 Euro arasında destek vermiştir. Bu miktarın içinde NATO ülkeleri en fazla 50.000 Euro destek alabilmiştir. Destek NATO ülkelerine, seyahat masrafları ve proje için özel sarfi kapsar (Project-specific consumables). Bu miktarların uygulamasının devam edeceği ilgili web sitesinde belirtilmektedir.
- Program, aşağıda belirtilen alanlarda destek verecektir (alt başlıklar/öncelikli araştırma konuları listesi yukarıda belirtilmiş olan internet adresinden elde edilebilir).

I. Scientific Collaboration for Defence Against Terrorism (Terörizme Karşı Savunma için Bilimsel İşbirliği)

II. Scientific Collaboration to Counter Other Threats to Security (Güvenliğe Karşı Diğer Tehditleri Karşılık için Bilimsel İşbirliği)

III. Partner-Country Priorities (Ortaklık ülkelerinin Öncelikleri)

B. NATO-Rusya Konseyi (NRC) Altında Özel Program (Special Programme Under the NATO-Russia Council/NRC)

Bu program çerçevesinde destek verilecek faaliyet şekilleri aşağıda yer almaktadır:

1 - NATO-Rusya İleri Araştırma Toplantıları (**NATO-Russia Advanced Research Workshop-NRARW**) organize etmek.

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/nrc/nrarw/nrarw.htm

- NRARW'lerin amacı, yeni önemli konularda mevcut bilgilerin eleştirel değerlendirilmesine katkıda bulunmak ilerde yapılacak araştırmaların yönünü belirlemek ve bilim adamları arasında yakın çalışma koşullarını teşvik etmektir.

- NRARW'lerin süresi 2 ila 5 gün arasındır.
- NRARW'lere 20 ila 50 arasında uzman katılabilir.
- NRARW'lerin düzenleme masraflarını, başlıca konuşmacıların yol ve yaşam masraflarını karşılamak, diğer katılımcıların yol ve yaşam masraflarına katkıda bulunmak için gerekli ödenek ARW direktörünün kullanımına verilir.

2 - NATO-Rusya İleri Çalışma Okulları (**NATO - Russia Advanced Study Institutes - NRASI**) organize etmek.

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/nrc/nrasi/nrasi.htm

- NRASI'ların amacı, bilim adamları arasında bilimsel bilgilerin yayılmasını, deneyimlerinin duyurulmasını ve mesleki ilişkilerin geliştirilmesini sağlamaktır.
- Önde gelen bilim adamlarına (NRASI direktörlerine) özel eğitsel nitelikli ileri toplantılar düzenleme olanağı verilir.
- NRASI'lar en az 10 çalışma günü sürebilir.
- NRASI'lara konuşmacı olarak 12 ila 15 kişi katılabilir.
- Doktora üstü düzeyde 60 ila 80 kişi dinleyici (NRASI "öğrencisi") olarak çağrılabilir.
- NRASI'ların düzenleme masrafları, konuşmacıların yol ve yaşam masraflarının karşılanması ve NRASI "öğrenci"lerinin yol ve yaşam masraflarına katkıda bulunmak için gerekli ödenek NRASI direktörünün kullanımına verilir.

3 - NATO-Rusya İşbirliğine Yönelik Bağlantı Desteği (**NATO-Russia Collaborative Linkage Grants - NRCLG**)

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/nrc/nrclg/nrclg.htm

- NRCLG'lerin amacı yetenekleri ve kaynakları bir araya getirerek bilimsel araştırmaları teşvik etmektir. Bu amaçla NATO ülkeleri ve Rusya'daki araştırmacılar ya da gruplar (teams) arasında bu yolla işbirliği sağlanır.
- Destekler 1 ila 2 yıllık olabilir.
- Ortak bir araştırma projesinde çalışmakta olan araştırma gruplarının karşılıklı olarak 5 kişiyi geçmeyen ziyaretleri bu programla karşılanır.

4 - NATO-Rusya Barış için Bilim Araştırma ve Geliştirme Projesi Uygulamalı A&G Desteği (**NATO-Russia Science for Peace Project (NRSfP) Support for applied R&D**)

http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/grant_mechanisms/nrc/nrsfp/nrsfp.htm

- Proje süresi en fazla üç yıl olabilir.
- SFP projeleri ortaklık niteliğindedir. NATO ülkeleri ve Rusya Federasyonu arasında yürütülmesi gerekmektedir.
- Bu projelerde üst ve alt destek limiti olmamasına rağmen, geçmişte NATO her proje için yaklaşık 250.000-300.000 Euro arasında destek vermiştir. Bu miktarın içinde NATO ülkeleri en fazla 50.000 Euro destek alabilmiştir. Destek NATO ülkelerine, seyahat masrafları ve proje için özel sarfi kapsar (Project-specific consumables). Bu miktarların uygulamasının devam edeceği ilgili web sitesinde belirtilmektedir.
- Bu program çerçevesinde destek verilecek öncelikli alanlar aşağıda yer almaktadır:
  - Patlayıcıların Tespit Edilmesi
  - Terörizmin Psikolojik ve Sosyolojik Sonuçları/Önemi
  - Felaketlerin Tahmin Edilmesi ve Önlenmesi
  - Kimyasal/ Biyolojik/Radyolojik/Nükleer (CBRN) Korunma
  - Siber Güvenlik
  - Ulaşım Güvenliği

NATO ülkeleri:

Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İtalya, İzlanda, Kanada, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Türkiye ve Yunanistan.

Bilim Programından destek alabilen Ortaklık/ İşbirliği ülkeleri (Partner countries):

Arnavutluk, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Bosna Hersek, Ermenistan, Gürcistan, Hırvatistan, Karadağ, Kazakistan, Kırgız Cumhuriyeti, Makedonya, Moldova, Özbekistan, Rusya Federasyonu, Sırbistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Ukrayna.

Diğer Ortaklık Ülkeleri:

Avusturya, Finlandiya, İrlanda, İsveç ve İsviçre.

Bilim Programından destek alabilen Akdeniz Diyalogu ülkeleri (Mediterranean Dialogue):

Cezayir, Fas, İsrail, Mısır, Moritanya, Tunus ve Ürdün.

EMBO/EMBC

European Molecular Biology Organisation / Conference
(Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü / Konferansı)

<http://www.embo.org>

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/embo>

Avrupa'nın Yaşam Bilimleri alanında öncü bilim insanlarının bir araya gelerek 1964 yılında oluşturdukları Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü (EMBO - European Molecular Biology Organization), 24 ülkenin katılımıyla 1969 yılında gerçekleştirdiği Avrupa Moleküler Biyoloji Birliği (EMBC - European Molecular Biology Conference) aracılığıyla **Doktora Sonrası Burslar, Kısa Dönem Ziyaret Bursları, Genç Araştırmacı Programı, Pratik Kurs ve Çalıştaylar, Elektronik Bilişim Programı, Toplumla İletişime Yönelik İnisiyatifler, Yaşam Bilimlerinde Kadınların daha fazla yer alması** gibi konularda destek programları yürütmektedir.

Şimdilerde yenilik olarak başvurusu her yıl 15 Nisan'da olan Yerleşim Desteği adı altında ülkesine geri dönmek isteyen araştırmacıların altyapı kurmalarını sağlayacak bir programı da başlatmış bulunmaktadır. EMBO, programların Bilimsel ve İdari sorumluluğunu üstlenirken, EMBC, harcamaları ve programların genel prensiplere bağlı biçimde uygulanmasını gözetleyip, denetlemektedir.

Yılda yaklaşık 10 Milyon Euro bütçeli EMBC, dünya ölçeğinde saygın bilimsel etkinlik düzeyi, verimliliği ve Avrupa dışı ülkelere de gördüğü büyük ilgi açısından Avrupa Bilim Destek programları arasında örnek bir model olarak gösterilmektedir. Yaşam Bilimleri alanında son yıllarda güçlü bir potansiyele erişen ülkemiz bu Uluslararası Bilimsel Kuruluşun 1993 yılından beri üyesidir.

Gelişme Biyolojisi, Proteinler, İmmünoloji, Hüresel Metabolizma, Nörobilim, Sinyal İletimi, Bitki Biyolojisi, Hücre Döngüsü, Yapısal Biyoloji, Farklılaşma ve Ölüm, Genomik ve Hesaplamalı Biyoloji, Zar ve İletim, Genom Kararlılığı ve Dinamiği, Hücre ve Doku Mimarisi, Kromatin ve Transkripsiyon, Mikrobiyoloji ve Patojenler, RNA, Hastalıkların Moleküler Biyolojisi gibi temel bilim ve tıp konularında çalışan araştırmacılarımızın bu destek programlarından yararlanmaları, Yaşam Bilimleri alanında ülkemizdeki bilimsel altyapıyı güçlendireceği gibi bu alanlardaki ulusal rekabet gücüne de önemli katkıda bulunacaktır.

- Başvurular doğrudan web sayfasında adresi belirtilen EMBO/EMBC Sekreteriyasına yapılmaktadır.

ICGEB

International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology
(Uluslararası Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Araştırma Merkezi)

<http://www.icgeb.org>

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/icgeb>

Uluslararası Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Araştırma Merkezi (ICGEB), 1987’de Birleşmiş Milletler Endüstriyel Gelişim Organizasyonu (UNIDO) tarafından başlatılmış, 1996’da UNIDO’dan ayrılarak yönetsel ve ekonomik yönden bağımsız bir kuruluş olarak çalışmalarını sürdürmüştür. Gelişmekte olan ülkelerde Biyoteknoloji altyapısının kurulmasını desteklemek ve bu ülkelerin Biyoteknoloji alanındaki etkileşimlerini artırmak amacıyla kurulmuştur.

Yönetim Merkezi Trieste (İtalya)’da, 2 araştırma merkezi ise Trieste ve Yeni Delhi (Hindistan)’da bulunmaktadır. ICGEB, bunların yanı sıra, **dünya çapında 55 tam üye ülkede yer alan 38 Bağlaışık Merkez’in oluşturduğu bir mükemmeliyet merkezi** olmaktadır. Marmara Araştırma Merkezi Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü (MAM GMBE), bir bağlaışık merkez olarak, 1989 yılından bu yana TÜBİTAK’ı ve ülkemizi bu organizasyonda temsil etmektedir.

ICGEB’in ülkemizden araştırmacıların değerlendirmesine açık programları; **Doktora Bursları, Doktora Sonrası Bursları, Ortak Araştırma Projeleri, Geri Dönüş Desteği, Kurs, Toplantı ve Çalıştay Düzenleme Desteği**’nden oluşmaktadır. Türk araştırmacıların katılımına açık olan bu etkinlikler, ICGEB tarafından her yıl broşürde belirtilen web sayfamız ve e-posta listelerimiz aracılığı ile duyurulmaktadır.

Doktora Bursları Programı: öğrencilerin Trieste’de Moleküler Genetik, Yeni Delhi’de ise Moleküler Biyoloji alanlarında 3 ila 4 yıl süreyle eğitim görmeleri ve tez çalışmaları yapmaları biçiminde yürütülmektedir. Doktora belgesinin onay mercileri Yeni Delhi’deki “Jawaharlal Nehru Üniversitesi” ve Trieste’deki “Uluslararası İleri Araştırmalar Okulu” olmaktadır. Genetik olarak değiştirilmiş yeni bitkilerin, yeni aşlıların geliştirilmesi, insan paraziti olan organizmaların proteinlerinin incelenmesi, bitki biyokütlesinin geri dönüştürülmesi gibi gelişmekte olan ülkeler için önemli olan bazı konular öncelikli olarak seğilmiştir. Burs 3 yıl sürelidir ve bursun kullanıldığı ülkenin normal yaşam standartlarına göre burs miktarı belirlenmektedir.

Doktora Sonrası Bursları: Yukarıda belirtilen merkezlerde ve ek olarak bazı İtalyan Üniversiteleri ile İtalyan Ulusal Araştırma Konseyi (Centre Nazionale de la Recherche, CNR) Enstitülerinde kısa ve uzun süreli (Postdoctoral Fellowship Programme) doktora sonrası çalışma amacıyla, her yıl üye ülke araştırmacılarına

hakemli değerlendirmeler sonrasında, burslar verilmektedir. Burs 1 ila 2 yıl sürelidir ve bursun kullanıldığı ülkenin normal yaşam standartlarına göre burs miktarı belirlenmektedir.

Ortak Araştırma Projeleri: ICGEB yesi (2004 itibariyle 55 ye) lkelerden 38'inde yer alan ulusal araştırma enstitüleri, bu programdan yararlanabilme hakkına sahiptir (lkemiz bu programa dahildir). Ortak alışma programları (Collaborative Research Projects), en az iki ülkenin Bağlaşık Merkezlerinin işbirliği ile oluşturulabilmekte ve destek süresi en fazla 3 yıl, destek miktarı ise her laboratuvar başına yılda en çok 35.000 USD olmaktadır. Proje nerilerinin değerlendirilmesinde, temel ve uygulamalı araştırma nerileri arasında ve önerilerin coğrafi dağılımları arasında bir denge sağlanması için dikkat gösterilmektedir.

Kurs, Toplantı ve alıştaylar: ICGEB, organizasyona ye ülkelerin araştırmacılarının oluşturdukları kurs, alıştay ve araştırma toplantılarını desteklemektedir. Uygulamalı ve teorik kurslar, toplantı ve çalıştaylar, her yıl Yeni Delhi ve Trieste'deki Merkezlerde ve ye ülkelerdeki Bağlaşık Merkezlerde düzenlenmektedir. Katılımcılar, uluslararası düzeyde bilimsel çalışmalar yapan konuşmacılarla tanışma ve konudaki en son gelişmeleri öğrenebilme olanağını bulmaktadır. Süresi en fazla 10 gün olabilen bu organizasyonların btcilerinin 25000 USD'na varan miktarı ICGEB tarafından karşılanmaktadır.

- Başvurular doğrudan aşağıda adresi verilen ICGEB temsilcimize (her yıl 31 Mart tarihine kadar) yapılmaktadır.

Doğ. Dr. Kemal BAYSAL

ICGEB Türkiye Temsilcisi

TÜBİTAK/ GMBE - Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü

P.K.21 41470, Gebze/KOCAELİ, TURKEY

Tel: + 90(262) 677 33 00

Faks: + 90(262)646 39 29

E-posta: kemal.baysal@mam.gov.tr

ICSU

International Council for Science
(Uluslararası bilim konseyi)

<http://www.icsu.org>

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/icsu>

ICSU bilimin çeşitli dallarında uluslararası bilimsel etkinlikleri ve bunların insanlık yararına kullanılmasını teşvik etmek amacıyla 1931 yılında kurulmuştur. Ulusal düzeyde 113 ve uluslararası düzeyde 29 üyeden oluşan küresel bir üyeliğe sahiptir. ICSU üyeleri, akademiler veya araştırma kurumları ile bilimsel birliklerden oluşmaktadır. Uluslararası bilim politikaları ile ilgili konuları tartışmak için ICSU geniş uluslararası ağıyla bir forum oluşturmaktadır. Uluslararası bilim konularında aşağıdaki faaliyetleri sürdürmektedir:

- Bilim ve toplumla ilgili konulara hitap etmek amacıyla disiplinler arası araştırmayı planlamak ve eşgüdüm sağlamak.
- Bilimsel faaliyetlerin yürütülmesinde özgürlüğü savunmak, bilimsel bilgiye eşit ulaşımı teşvik etmek, bilim eğitimi ve kapasite oluşturulmasını kolaylaştırmak.
- Fikir alış-verişi, bilimsel bilginin iletişimi ve bilimsel standartların geliştirilmesi için bir odak noktası olarak hareket etmek.
- Dünyanın her yerinde bilimsel konferans, kongre ve sempozyumu desteklemek ve aynı zamanda geniş kapsamlı gazeteler, kitapçıklar ve dergiler üretmek.¹
- Benzer ilgileri olan uluslararası ve bölgesel bilim insanları ağları oluşmasına yardımcı olmak ve özellikle Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu (UNESCO) ve Üçüncü Dünya Bilimler Akademisi (TWAS) gibi hükümetler arası ve hükümet dışı kuruluşlarla sıkı ilişkilerini korumak.

TÜBİTAK bilimsel araştırma kurumu sıfatıyla 1968 yılında ICSU'ya üye olmuştur. TÜBİTAK'ın veya Türkiye'yi temsilen ilgili derneğin üye olduğu ICSU'nun komite/birlik/komisyonları aşağıda yer almaktadır:²

- ICSU/SCOR (Scientific Committee on Oceanic Research)
<http://www.jhu.edu/~scor/>
- ICSU/COSPAR (Committee on Space Research)
http://cosparhq.cnes.fr/index_org.html
- ICSU/IUPAP (International Union of Pure and Applied Physics)
<http://www.iupap.org/>

- ICSU/ICO (International Commission for Optics)
<http://www.ico-optics.org/>
- ICSU/URSI (International Union of Radio Science)
<http://www.ursi.org/>
- ICSU/IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry)
http://www.iupac.org/index_to.html
- ICSU/IMU (International Mathematical Union)
<http://www.mathunion.org/>
- ICSU/IAU (International Astronomical Union)
<http://www.iau.org/>

---

¹ Başvurular ICSU'ya yapılmaktadır ve bütçe sınırlaması yoktur. ICSU'ya üye olmamız dolayısı ile Türk araştırmacılara açıktır.

² Bu komitelere üyelikler aracılığıyla Türk araştırmacılar komitenin alanı dahilinde yaptığı çalışmalarını (konferans, çalıştay, bilimsel toplantı) yakından takip edebilme ve çalışmalara katılma imkanı bulmaktadır. Üye olmak için başvuran araştırma kuruluşlarının TÜBİTAK ile irtibata geçmesi gerekmektedir.

KEİ

(Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü)

http://www.bsec-organization.org/main.aspx?id=project_development_fund

<http://www.tubitak.gov.tr/uidb/kei>

Ülkemizin kurucu üyelerinden olduğu Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü - KEİ (Black Sea Economic Cooperation - BSEC) bünyesinde 2002 yılında KEİ bölgesinde yüksek bölgesel işbirliğini ve gelişimi etkileyebilecek projeleri oluşum aşamasında desteklemek için "KEİ Proje Geliştirme Fonu (BSEC Project Development Fund - PDF)" kurulmuştur. Fon üye ülkelerin, KEİ'ye bağlı kuruluşların ve üçüncü partilerin gönüllü katkılarıyla oluşturulmuştur. Fon'un amacı bölgeye katkısı olabilecek projelerin gelişim aşamasında ve ön hazırlık çalışmalarının tamamlanmasında yardımcı olmaktır. Proje süresi en fazla 12 ay, destek miktarı ise en fazla 15.000 ABD Doları olabilmektedir.

Proje Geliştirme Fonu'na verilecek proje önerilerinin bölgesel bazda yararlı olabilmesi amacıyla, proje gruplarına en az üç KEİ üye ülkesinin katılımı istenmektedir. Projeler değerlendirilirken bilimsel yeterlilikleri kadar, proje sonuçlarının bölge ülkeleri ve ekonomilerine olası katkıları da göz önüne alınmaktadır. Bunun dışında önerilen bir projenin: KEİ'nin prensiplerini ve görevlerine hizmet etmesi, KEİ'nin desteği sonrası uygulanabilecek bir proje olması, KEİ ile AB arasında sinerji yaratabilecek potansiyelde olması, zaman çizelgelerinin ve tahmini maliyetlerin iyi düzenlenmiş ve makul olması da aranan özellikler arasındadır.

Proje Başvuruları KEİ Sekreteryasına (Sakıp Sabancı Caddesi, Müşir Fuad Paşa Yalısı, Eski Tersane 34460 İstanbul) yapılmaktadır. Önerilen projeler öncelikle KEİ Çalışma Grup Toplantılarında değerlendirilmekte ve uygun bulunanlar KEİ Yüksek Düzeyli Memurlar Komitesi'ne ve PDF Yönetim Kurulu'na ana değerlendirme için gönderilmektedir. KEİ bünyesinde yapılan çalışmalar ve proje önerileri hakkında yeni gelişmeler ve duyurular aşağıda verilen TÜBİTAK UIDB - İkili ve Çoklu İlişkiler Müdürlüğü'nün web sayfasının KEİ bölümünde yayınlanmaktadır. Projeler hakkında daha detaylı bilgiler ve proje öneri formu yukarıda yer alan KEİ web sayfasından da elde edilebilir:

TÜBİTAK

Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı (UİDB)

İKİLİ VE ÇOKLU İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ

Tel: 0312-4275039 Faks: 0312-427 74 83

Web: <http://www.tubitak.gov.tr/uidb>

e-posta: uidb@tubitak.gov.tr